

Handläggare: Helena Djurstedt
Region Ytterstad
Park- och gatubyrån
Tel: 508 26 424
helena.djurstedt@gfk.stockholm.se

2004-08-30

Dnr 03-630-2949

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Upprustning av Kista Torg. Genomförandebeslut

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden fattar genomförandebeslut för upprustning av Kista Torg.
2. Gatu- och fastighetsnämnden sänder beslut till Kista stadsdelsnämnd för kännedom.

Olle Zetterberg

Eva Olsson

Bo Gyllsdorff

SAMMANFATTNING

Upprustningen av Kista Torg kommer att innebära en stor förändring av torgytan. Den stora och svåra nivåskillnaden på torget tas om hand och en planare torgyta kommer att anläggas. De största nivåskillnaderna tas upp med hjälp av en trappanläggning längs den soliga norra långsidan av torget. Den nya trappan kan komma att bli en ny samlings- och mötesplats liksom andra solvända trappor i staden. En bärande tanke med förslaget är att få utrymme för en rad träd kring torget. Motivet till det är att skapa ett mer harmoniskt rum. De arkitektoniskt formade träden kan binda samman den splittrade husarkitekturen kring torget. Upprustningen är kostnadsberäknad till 20 Mnkr. Kostnaden inryms i Gatu- och fastighetskontorets budget för 2004 med 2 Mnkr, 2005 med 13 Mnkr och 2006 med 5 Mnkr.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Inriktningsbeslut om upprustningen av Kista Torg fattades i samband med Gat- och Fastighetsnämndens beslut om Kista Centrum, 2000-06-13. Ombyggnaden av Kista Galleria krävde omfattande gatu-, torg- och parkarbeten. Bland annat blev det nödvändigt att anlägga ett nytt entrétorg i samband med ombyggnaden tunnelbaneentrén vid den västra parkeringen längs Danmarksgatan. Detta torgprojektet prioriterades framför den inte lika brådskande, men lika angelägna upprustningen av Kista Torg. Kostnadsfördyringar av BoA-projektet medförde att den angelägna upprustningen av Kista Torg inte längre kunde inrymmas i projektet varför en upprustning kommer att ske med park- och väghållningsmedel.

Kista Torg är idag en viktig mötesplats och en öppen offentlig plats. Torget är även entré till Kista Galleria och till T-banan. De omgivande byggnaderna är resultatet av ny-, till- och ombyggnad som ger ett splittrat intryck trots att flertalet byggts under samma tidsperiod.

Kista Torg bär tydliga kännetecken från 60-talet. Torgytan är asfalterad och mönsterläggningen har ett stramt formspråk med koncentriska cirklar i vit smågatsten. Mönstret fortsätter även på gångvägar utanför torget in i bostadskvarteren. På torget finns en fontän som vilar mitt i mönsterbeläggningens innersta cirkel. Delen närmast Kista Galleria erbjuder några få sittplatser under grönskan från den enda vegetation som finns på torget. Nivåskillnaden på torgytan är 3 meter och lägsta punkten sammanfaller med entrén till Kista Galleria. Nära entrén parkeras även en mycket stor mängd cyklar. På torget finns torghandel och sommartid även uteserveringar. Det är ett torg med generöst tilltagen torgyta som de flesta snabbt skyndar sig över, på väg till något annat.

Analys

Utgångspunkt för en upprustning och förnyelse av Kista Torg är att skapa ett torg som följer med utvecklingen i Kista centrum. Kista Torg skall bidra till att skapa en enhetlig, funktionell och attraktiv offentlig miljö. Ambitionen är att torget skall hålla hög kvalitet både funktionellt och estetiskt.

Förutsättningarna på och runt Kista Torg är besvärliga med stora nivåskillnader och de omgivande byggnadernas slutenhet. Programförslaget skall höja torgets kvaliteter och skapa större möjligheter att stanna upp på platsen.

Programförslaget:

Topografen: Nivåskillnaden tas upp i en ny trapp-, ramp- och muranläggning mot Kista Träffcentrum på norra sidan torget. Den nya trappan kan komma att bli en ny samlings- och mötesplats likt andra solvända trappor i staden. Den övre och den nedre delen av torget kan nu få plana torgytor sammanbundna med en lutande yta. Lutningen är aldrig mer än 5%. Den stora plan ytan mot Kista Galleri kommer att bli mycket mer

lätt att använda för olika typer av aktiviteter än dagens lutande yta. Skulpturen av Olle Nyman flyttas till en plats i den nya trappanläggningen.

Träden: En bärande tanke i förslaget är att placera en rad träd kring torget för att skapa ett mer harmoniskt rum. Träden kommer att binda samman den splittrade husarkitekturen kring torget. Mellan träd och fasader placeras funktioner som t. ex. uteserveringar, skärmtak, belysning och cykelställ. Träden är formklippta lindar i stora storlekar som förses med bästa möjliga markbehandling i trädgropen.

Vattnet: En ny rund damm med sittbar upphöjd kant ersätter den nuvarande slitna dammen. Dammen förflyttas närmare kyrkan för att inte påverka trappanläggningen. Det befintliga konstverket av Bertil Jonsson behåller sin plats i dammen. Dammens botten och detaljer m.m. utförs t. ex. i rostfritt stål.

Gångarna in mot torget: Gången mot bussterminalen blir tryggare när siktförhållanden och belysning förbättras. Förbättringen blir avsevärd när den nuvarande trappanläggningen och skärmtaket mellan Kista Galleria och Kista Träff rivs.

Gångvägen mellan kyrkan och Gallerian blir generösare och ljusare om en ny ramp anläggs på kyrkans fastighet.

Vejlegatan: Okynnestrafiken på torgytan har ökat och påverkar säkerheten för de gående. För att minska den otillåtna trafiken spärras entréerna av bl.a. med tunga stenblock och pollare. Räddnings- och skötselfordon kommer att kunna passera. Möjligheten att utforma torget begränsas inte av dessa avstängningar.

Cykelparkering: Cykelparkeringen inne på torget tas helt bort. Istället fångas cykeltrafiken upp med utvidgade parkeringar på tre platser runt torget. De som kommer från söder fångas upp vid den nya t-baneentrén vid Vejlegatan, de från norr vid en parkering under tak vid den norra t-baneentrén, de från väster vid parkering mot skolan.

Ytskikt: Smågatsten finns idag som ett etablerat material på platsen i de vita ringarna som behålls. På den centrala torgytan blir stommen grå gatsten. Det är ett hållbart material som kan formas plastiskt efter nivåer och hinder. För en god tillgänglighet läggs breda stråk med hållar av granit eller betong på båda sidorna längs med trädraderna. Under skärmtaken vid entrén till Gallerian och Kista Träff läggs hållar i ett avvikande mönster. Under träden ligger grus. På kyrkans fastighet mellan kyrkan och klockstapeln ersätter smågatsten asfaltbeläggningen.

Trappa, mur ramp: Den nya trappanläggningen ligger i det bästa solläget och här kommer många sittplatser både på soffor och trappsteg att göra platsen väl använd. Trappan utstrålar både hightech och folklighet. Materialet är tuktade granitblock, ytan troligen flammad eller krysshamrad. Särskild vikt skall läggas vid kvaliteten på fogar och hörn. Räckan utförs i rostfritt stål.

Torghandel: Torghandeln ges en permanent placering med fasta torgstånd med framdragen el på torgytan.

Gatumöbler: En lång parkbänk tas fram för att användas på torget. Den kan både stå fritt mellan träden eller hängas på murarna vid trappan. Ute på torget placeras runda sittytter av sten med trä på ovansidan och låg belysning i sidan. Rader med blomsterurnor placeras bredvid sittytterna. Uteserveringarnas möbler hålls ihop med ett program för samordnad möblering. Papperskorgar, cykelställ och belysning samordnas i utformning och färg.

Skärmtak: I luckor mellan träden i trädraderna placeras skärmtak utanför de viktiga entréerna till Kista Galleria och Kista Träffcentrum. Skärmtaket är 10 meter högt, har ståldetaljer och täcks med glas. Glaset kan utsmyckas med screentryckt lövverk som visar att de hör ihop med trädraderna

Belysning: Belysningens skall bidra till att staden upplevs trygg att vistas i även efter mörkrets inbrott. Fasader, skärmtak och portar skall vara tydligt avläsbara. Belysningen skall skapa en positiv stämning som förtydligar de rumsliga förhållandena och platsens specifika karaktär. Armaturer på stolpar med indirekt sken placeras i trädraderna intill de släta hållarnas ytor. Torgytan lysas upp av armaturerna i dammen och sittrundlarna samt effektbelysning i trappan.

Toalett: En inventering av toaletter runt torget visa att centrum är relativt väl försett. Toaletter finns vid biblioteket, i kyrkan och på restaurangen i hörnet av torget. Toaletter finns även i Kista Galleria som är öppen mellan klockan 9-21. Toaletter finns också vid biografen som är öppen till ca klockan 23.

Ett av torgupprustningens syfte är att stärka torgets identitet och öka attraktiviteten. En placering av offentlig toalett på Kista Torg är olämplig ur dessa aspekter och finns inte med i upprustningsförslaget.

Markvärme: Drift- och underhållskostnaden för markvärme är ca 82 kr/m², det innebär ca 500 000 kr/år. Då Kista stadsdelsförvaltning inte anser sig kunna inrymma kostnaderna är ingen markvärme planerad.

Kiosk: Ingen ny verksamhet som skapar trafik in på torgytan med varuleveranser kan etableras på torgytan. I första hand bör en kiosk eller ett kafé lokaliseras i någon av de byggnader som finns runt torget. Om önskan finns att etablera en ny kioskverksamhet på torget är det eventuellt möjligt att placera en mindre kioskbyggnad längs Ärvingegången.

Preliminär tidplan:

Under förutsättningar för ett genomförandebeslut i september 2004 kan projektering ske vinter 2004/ vår 2005 och entreprenaden utföras 2005-2006.

Samråd

Sammanställning av genomförda aktiviteter:

Under oktober-november 2002 utfördes ett parallellt uppdrag med tre landskapsarkitektkontor. Förslagen utvärderades under januari-februari 2003. De tre förslagen samt ett ytterligare förslag från Kista stadsdelsförvaltning redovisades under ett nämndsammanträde den 24 april 2003 i Kista samt den 12 juni 2003 på ett allmänt möte i Kista Träff. En utställning av idéförslagen i ett "Öppet Forum" genomfördes under 3 månader i Kista Galleria samt i Kista Träffen där allmänheten hade möjlighet att lämna synpunkter och egna förslag.

Nyréns arkitektkontor fick fortsatt uppdrag att göra en programskiss och gestaltungsförslag för upprustningen av Kista Torg under våren 2004. En fortlöpande dialog om utformningen har skett under arbetets gång mellan gatu- och fastighetskontoret och Kista Stadsdelsförvaltning. Programskissen presenterades för Handikapprådet den 10 juni 2004 och en lägesrapportering gjordes till Kista stadsdelsnämnd den 26/8 2004. För det förslag som utarbetas för projektering bedöms behovet av ytterligare remisshantering inte finnas.

Konsekvenser

-ekonomiska

Totalkostnaden för upprustning av Kista Torg bedömdes inför inriktningsbeslutet till ca 15 Mnkr. De kompletterande utredningarna och anpassningar av förslaget visar att kostnaderna kommer att stiga. Det är framför allt utökad schakt för att skapa så stora plana ytor som möjligt, den stora trappanläggningen samt den nya dammen som ökar kostnaderna.

Totalkostnaden bedöms öka med ca 5 Mnkr till 20 Mnkr. Kostnaden inryms i Gatu- och fastighetskontorets budget för 2004 med 2 Mnkr, 2005 med 13 Mnkr och 2006 med 5 Mnkr.

-miljö

En strävan är att kunna skapa en plats att stanna upp på, handla vid torgstånden, äta på någon av uteserveringarna eller sitta ner vid trappan och se på folklivet eller själv synas. De nya plana ytorna ger plats för en scen. Tiden är förbi för torget som alla snabbt skynda sig över.

-måluppfyllelse

En länge efterfrågad upprustning av Kista Torg kan genomföras och de ökade problemen med okynnestrafik på torgytan åtgärdas.

-näringsliv och jobb i regionen

Genom upprustningen kan ytterligare plats ges för torghandel. Ett attraktivt torg ger bättre förutsättningar för butiker, restauranger och kaféer i byggnaderna runt torget och gynnar det lokala näringslivet.

-kompensation för ianspråktagen grönyta

Det kommer att planteras 32 nya träd på torgytan som ersätter de 16 träd som finns på torgytan idag.

-tillgänglighet

Den övre och den nedre delen av torget är plan. Den diagonala nivåskillnaden tas upp i en trapp-, ramp- och muranläggning mot Kista Träff på norra sidan torget. Den centrala ytan av torget lutar i en riktning ner mot Gallerians entré. Lutningen är aldrig mer än dagens 5%. Nivåerna mot byggnaderna och entréer skall vara handikappanpassade. För god tillgänglighet läggs stråk med hållar av granit eller betong på båda sidor om trädraderna. Torgytan har en markbeläggning med smågatsten. Under Skärmtaken vid entrén till Gallerian och Kista Träff läggs hållar i ett avvikande mönster.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret föreslår att Gatu- och fastighetsnämnden fattar genomförandebeslut för upprustning av Kista Torg i enlighet med detta utlåtande och ge kontoret i uppdrag att genomföra projektet.

SLUT